

**SILLAMÄE KULTUURI - JA HUVIKESKUSE
KLARNETI PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA**

ERIALA	KLARNET
NOMINAALNE ÕPPEAEG. ÕPPEAASTA. ÕPPEKAVA MAHT	7 aastat: noorem aste 4 aastat, vanem aste 3 aastat. Ühes õppeaastas 35 nädalat, vaheajad üldhariduskoolidega samal ajal. Õppetunni pikkus 45 minutit. Õppekava maht kokku (7 aastat) 1750 tundi
ÕPPETÖÖ KEEL	eesti keel, vene keel
KINNITAMINE	Direktori käskkirjaga
VASTUVÕTMISE TINGIMUSED	Vanus üldjuhul vähemalt 7 aastat , soovitavalt 8-10 aastat ja sisseastumiskatsete edukas sooritamine. Vastuvõtutingimused on kehtestatud vastuvõtueeskirjaga.
ÕPPEKAVA ÜLDEESMÄRGID	Õpilase loomevõimete, loovuse kavakindel arendamine, muusikateoreetiliste algteadmiste ja klarnetimängu tehniliste oskuste edasiandmine, muusikalise materjali tutvustamine, ülevaate andmine muusikaloost ning oskuse arendamine õpitut seostada. Professionaalseks muusikaõppeks ettevalmistuse andmine. Toetada õpilase huvi muusika ja musitseerimise vastu, arendada musitseerimisoskust klarnetil nii solisti kui ansambli mängijana Laiendada muusikalist silmaringi ja eneseväljendusoskust.
ÕPPEKAVA ÕPIVÄLJUNDID	• Orienteerub muusikaloos ja seostab omandatud muusikaalaseid teadmisi; • On omandanud elementaarsed teadmised solfedžos, vormiõpetuses ja harmoonias; • On omandanud klarnetimängu elementaarsed oskused musitseerimiseks solistina või ansamblis, osates analüüsida nii oma kui ansambli koosmängu . • Tunneb lavalise kultuuri- ja koostöö aluseid; • On omandanud valmisoleku erinevate muusikastiilide esituste teadlikuks kuulamiseks (kontserdipubliku kasvatamine)
HINDAMINE	Hindamiskorra alusel
LÕPETAMISEL VÄLJASTAVAD DOKUMENDID	Lõputunnistus ja hinneteleht

KLARNETI PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

I ÜLDSÄTTED

1.Õppekava määrab kindlaks õppe-eesmärgid, õppeaja, õppeainete loendi koos ajalise kestuse ja ainekavadega, õppeainete valiku võimalused ja tingimused ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid iseärasusi. Õppetöö kavandamisel peetakse silmas igaühe võimekust, kus kooli ülesanne on suunata õpilast oma tegevust jälgima ja õppimist kavandama, analüüsima ning kujundama oma isikupära.

Toimub õpilase loomevõimete kavakindel arendamine ning professionaalse muusikahariduse omandamiseks ettevalmistamine.

Lisa-aasta on mõeldud õpilastele, kes on edukalt läbinud põhikooli, omavad eeldusi ja on üldjuhul orienteeritud professionaalse muusikahariduse omandamisele ning vajavad vanuse tõttu järjepidevat õpet kuni üleminekuni kutseharidusele.

2.Õppetöö korraldus

2.1. Õppetöö peamiseks vormiks on kontakttund (1 akadeemiline tund kestab 45 minutit).

2.2. Õppetöö vormiks võivad olla veel lahtine tund, e-tund, iseseisev õpe, konkurss, esinemine, töötuba, laager, kontserdikülastused, ekskursioon jms.

2.3. Õppetöö sisaldab pidevat iseseisvat tööd, individuaalsed õpiülesanded kirjeldatakse e-päevikus Stuudium.

2.4. Õppetöö toimub järgmistes kooliastmetes:

- noorem aste (1.-4. klass);
- vanem aste (5. -7. klass);
- lisa-aastad (soovi korral).

Ühes õppeaastas on 35 õppenädalat.

2.5 Ained ja nädalatundide arv:

(õppetunni pikkuseks on 45 minutit)

Aine/klass	I	II	III	IV	V	VI	VII	Lisa-aasta
Klarnet	2	2	2	2	2	2	2	2
Solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	2
Muusikalugu			1	1	1	1	1	
Koosmäng	1	1	2	2	2	2	2	
Individuaalne lisaaaine (nt kitarr jne)			1	1	1	1	1	1

3. Õppe eesmärgid

3.1. Muusikalise eelhariduse omandamine, arvestades õpilase individuaalseid võimeid, eripära, arengut, iseseisvust, omaalgatust, aktiivsust:

- klarnetimängu põhialuste omandamine;
- muusikahuvi tekitamine, selle hoidmine ja süvendamine;
- analüüsimisoskuse ja muusikalise maitse arendamine;
- iseseisva töö oskuste kujundamine;
- muusikaalaste teoreetiliste, praktiliste teadmiste omandamine klarneti tehnilistest võimalustest olenevalt
- loovuse arendamine;
- rütmide, astmetaju, muusikalise mälu, fraseerimise arendamine;
- isikupärase väljendusstiili kujundamine;
- koosmusitseerimise ja improviseerimisoskuse arendamine.

3.2. Klarneti ainekava toetab õpilasel järgmiste üldpädevuste kujunemist:

- õpipädevus – läbi tõhusate õpistrateegiate juhtida õpitegevust; häälestada ja motiveerida õpitegevust klarnetiõppes; olla avatud uutele teadmistele ning hinnata oma õpitegevust;
- tegevuspädevus – luua tegevuseesmärgi ja oskus näha ette oodatavaid tulemusi klarnetimängu alal; valida huvitavaid tegevusvahendeid ja oskus teha koostööd;
- väärtuspädevus – suutlikkus tajuda läbi muusika ja musitseerimise oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega ja inimese looduga;
- enesemääratluspädevus – oskus hinnata iseennast ja oma mängu, kujundada läbi klarnetiõppe end isiksuseks;
- ainepädevus – kujuneb klarnetiõppe kaudu läbi 2 astme saavutatud õpitulemuste alusel.

4.Õpitulemused ja hindamine

4.1.Klarnetiõppe ülesandeks on õpilase muusikaliste ja loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, et aidata kujuneda isiksuseks, kes:

- mõtleb loovalt;
- oskab klarnetiõpet eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
- suudab valida mängitavat ja esitatavat repertuaari vastavalt omandatud tasemele;
- on järjepidev, harjutab igaks tunniks iseseisvalt;
- oskab teha iseseisvat tööd, on valmis koostööks;
- suudab analüüsida oma mängu ja koosmusitseerimist; omab teadmisi esinemiskultuurist (õigeaegne kohaletulek, lavale minek, lavalt tulek, laval käitumine, esinemisriietus jms).

4.2 Õppimise käigus analüüsib ja hindab õppur õpitavat ning edukus sõltub õppuri oskusest õppida. Õpetaja on õpitegevuse kavandaja ja looja ning õppimistahtmise innustaja. Õpetaja töötab ametijuhendi alusel;

- Hindamine on osa kooli õppeprotsessist, et motiveerida õpilast sihikindlalt õppima, anda õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanematele teavet õppimise käigust ja määratleda õpilase individuaalsed õpitulemused. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid, on oma hindamisjuhend;
- Hindamine teenib eelkõige õppuri individuaalse arengu eesmäärke. Õpetaja saab hindamise kaudu oluliselt suunata õppuri positiivse minapildi kujunemist.
- **Hindamine** toimub numbriliselt 5-palli süsteemis. Kasutatakse + ja – v.a. aastahinde puhul. Hindamine toimub jooksva õppimise arvestamisel;
 - kokkuvõttev hindamine toimub I ja II poolaasta lõpus;
 - hindeline üleminekuarvestus erialas toimub iga õppeaasta lõpus;
 - eksamihinded pannakse vanema astme (VII klass) lõpus;
 - õpitulemuste kokkuvõttev hindamine on aluseks tunnistuste väljaandmisel õppekava nõuete täitmise ja kooli lõpetamise kohta;
 - koolis rakendatav hindamissüsteem sisaldab positiivseid („5“, „4“, „3“) ja negatiivseid („2“, „1“) hindeid. Õpilase üleviimine õppeaastalt järgnevale toimub positiivsete hinnete alusel;
 - Koolivälise arvestusliku hindamise üks vorme on regionaalsed ja üleriigilised ning rahvusvahelised konkursid ja festivalid. Samal poolaastal vähemalt regionaalsel konkursil edukalt osalenud õpilane (I, II, III koht) ei pea hindelisel esinemisel ja üleminekuarvestusel osalema (v.a IV ja VII klassi eksam) ja tema hindeks loetakse 5 (väga hea).

II KLARNETI AINEKAVA

Klarnetimängu õppimist soovitatakse alustada 8-10 aasta vanuselt. Kui laps on väiksemat kasvu ja noorem, kasutada võimaluse korral klarnetit in C, mille sõrmede vahe on väiksem. Alguses on soovitatav pilli otsa millegi vastu toetada või kasutada kaelarihma, et kogu pilli raskus ei lasuks parema käe pöidlale.

NOOREM ASTE

I õppeaasta

Esmatähelepanu tuleb pöörata kohe sellele, et õpilane alustaks õppimist korras pilliga, korraliku huuliku ja kvaliteetse trostiga. Õpilasel peab kohe tekkima vaba ja kõlav toon.

Ära tuleb seletada pilli kokkupaneku võtted ja selgeks teha pillihoolduse (puhastamise, kuivatamise) vajalikkus.

Kohe esimesest tunnist tuleb erilist tähelepanu pöörata õigele huuliku ja huulte hoiule, sissehingamisele ja väljapuhumisele, käte ja sõrmede õigele asendile. Õpetaja peab pidevalt seda jälgima ja ise ette näitama. Aasta jooksul õppida:

- 8-10 eriilmelist pala
- 6-8 harjutust

I klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

Eesti rahvalaul – Mutionu pidu

W.A.Mozart – Allegretto

II õppeaasta Jälgida, et õpilane mängiks pingevalt ja tunneks end pilliga mugavalt ja hästi. Keele tööd vajaduse korral parandada. Jätkub pidev kontroll ja parandamine eelnevalt õpitu üle. Hingamine toimub juba muusikaliste fraaside järgi. Keel liigub vabalt ja on minimaalne. Kurk peab olema pingevaba. Heliredelid: C – a; Fa– d; G – e. Kolmkõlad ja nende juurde kuuluvad pöörded 4 noodi kaupa, trioolid, tertsid.

Õppeaasta jooksul mängida:

- 8-10 erinevat pala
- 6-8 harjutust

Mängida erinevaid štrihhe (*legato, staccato*).

Heliredelid: D – h; B – g. Kolmkõlad ja nende pöörded 4 noodi kaupa 2 oktaavi ulatuses, trioolid, tertsid.

Esinemised:

1. akadeemiline kontsert – 2 erineva karakteriga pala

2. akadeemiline kontsert – 1 pala.

II klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

E.Grieg – Norra laul

W.A.Mozart – Marss ooperist “Võlufloöt”

D.Weiss – What a wonderful world

A.Stark – Etüüdid

III õppeaasta

Jälgida, et õpilane mängiks pingevalt ja et silmade vaade ei oleks suunatud maha, mis muudab kohe huuliku asendi ebasobivaks. Sisse viia erinevaid rütme (punkteeritud, sünkopeeritud).

Heliredelid: E – cis. Kolmkõlad koos pööretega, trioolid, tertsid, D7 koos pööretega. Õppeaasta jooksul õppida:

- 8-10 pala
- 6-8 etüüdi

Esinemised:

1. akadeemiline kontsert – 2 erineva karakteriga pala

2. akadeemiline kontsert – 1 pala.

III klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

C.Saint-Saëns – Luik

L.van Beethoven – Sonatiin

F.Mendelsson – Kevade laul

A.Stark – 36 kerget etüüdi

IV õppeaasta

Pidev kontroll, et õpilase pillihoid ja toon oleksid korras. Erinevad štrihhid: detaché, legato, staccato, tenuto. Uued rütmid: trioolid, süngoovid. Erinevad taktimõõdud (6/8; 9/8; 12/8).

Harjutada noodist lugemist.

Heliredelid: Eelmise õppeaasta heliredelite kordamine, juurde õppida A – fis. Kolmkõlad koos pööretega, tertsid, trioolid, D7 koos pööretega. Õppeaasta jooksul õppida:

- 8-10 pala
- 5-6 etüüdi

Esinemised:

1. akadeemiline kontsert – 2 erineva karakteriga pala

IV õppeaasta lõpetamisel - üleminekueksamil esitada 3 erineva iseloomuga pala, millest üks võib olla ka suurvormi osa.

Tasemenäited:

W.A.Mozart – Külatantsud

K.Weber – Sonatiin

P.Tšaikovski – Nokturn

G.Demnitzki – Klarinetikooli etüüdid

VANEM ASTE

V õppeaasta

Õpilase pidev jälgimine tunnis, et säiliks vaba ja kõlav ning pingevaba toon. Palade esitamine peaks olema vaba, intonatsiooni puhas, tehniliselt korrektne. Tegeleda noodilugemisega.

Mängida orkestripartiisid.

Heliredelid: Korrata eelmise õppeaasta heliredelid. Juurde õppida E – cis. Kolmkõlad koos pööretega, trioolid, tertsid. D7 pööretega. >VII 7. Kromaatile heliredel. Aasta jooksul õppida:

- 8-10 pala
- 5-6 etüüdi

Esinemised:

1. akadeemiline kontsert – 2 erineva karakteriga pala

2. akadeemiline kontsert – 1 pala.

V klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

F.Mendelsson – Adagio

W.A.Mozart – Rondo

M.Etlik – Valitud etüüdid

Mängida populaarseid jazz-palu seatuna klarnetile ja klarnetile

VI õppeaasta

Pidev töö igapäevaste harjutustega mängutehnika arendamiseks. Tutvustada jazz-muusika rütme. Orkestripartiide harjutamine. Ansambelmäng.

Heliredelid: Eelmiste aastate heliredelite kordamine. Juurde õppida As – f. D7 ja >VII 7 koos pööretega, trioolid, tertsid. Kromaatiline heliredel. Aasta jooksul õppida: - 8-10 pala - 8-10 etüüdi
Harjutada noodist lugemist.

Esinemised:

1. akadeemiline kontsert – 2 erineva karakteriga pala
 2. akadeemiline kontsert – 1 pala.
- VI klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

Z.Fibich – Pastoraal

W.Gluck – Meloodia

M.Etlik Valitud etüüdid

Mängida populaarseid jazz-palu seatuna klarnetile ja klarnetile

VII õppeaasta

Kogu repertuaari tehniliselt vaba ja ilmeka mängimine.

Lõpueksami kava õppimine. Lõpueksami kavas võib olla üks pala eelnevast repertuaarist. Heliredelid: Eelmiste aastatel õpitud heliredelite kordamine. Juurde õppida Des – b. D7 ja >VII 7 koos pööretega. Edukamate õpilastega kuni 6,7 võtmemärgini. Mängida edasi 4-5 etüüdi.

Esinemised:

1. akadeemiline kontsert – 2 erineva karakteriga pala
- VII klassi lõpetamisel – lõpueksamil esitada suurvorm ja 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

C.M.Weber – Klarnetikontsert nr.1 II, III osa

V.Geizler – Verbunk

Jazz-muusika seadeid klarnetile (näit. Woody Hermann Jazz Goganto)

A.Stark – Etüüdid

SOLFEDŽO AINEKAVA

Eesmärgid

Solfedžo eesmärgiks on arendada õppurites muusikalist kirjaoskust, analüüsivõimet, intoneerimise täpsust, sisemist kuulmist.

Aine õpetamise käigus arendatakse õppurites oskusi:

- astmetaju arendamine, astmete tabamine;
- heliredelite laulmine;
- noodist laulmine, transponeerimine, taktiviipamine;
- intervallide tajumine, mitme häälsuse arendamine;
- rütmisilpide omandamine ja rütmi tajumine;
- meloodia, rütmi, vormi, akordide, dünaamika, laadi, intervallide analüüs;
- meloodilise ja rütmidiktaadi kirjutamine;
- improviseerimine meloodia, rütmi ja saatepartiides;
- itaaliakeelsete tempo, dünaamika jt. muusikaliste oskussõnade tundmine.

Noorem aste I- IV õppeaasta (1.-4.klass)

1.klass

Eesmärk: Rütmiõpetus. Laaditaju arendamine. Duur ja moll.

Teemad:

1. Meetrum ja rütm

Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon.

Kordusmärk. Taktimõõdud 2/4, 3/4. Taktiviipamise skeemid.

Noodivältused ja pausid:

tervenoot; poolnoot;

poolpaus veerandnoot;

veerandpaus

kaheksandiknoot;

kuueteistkümnendiknoot;

Rütmid: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TIRI-TIRI, 1- ja 2-löögiline paus

2. Noodikirja algteadmised

Noodijoonestik ja abijooned. Nootide asukohad noodijoonestikul. Noodivarte õigekiri.

Pauside kirjutamine.

Viiulivõti. Nootide tähtnimed.

3. Helistikud

Laadid: duur ja moll. Astmed ja astmetaju arendamine.

Helistikud: Duurid C, F, G ja loomulikud mollid a, d, e. Tervetoon ja pooltoon.

Paralleelhelistiku mõiste. Toonika. I astme (toonika) kolmõla. Juhtheli.

Märgid: diees, bemoll ja bekaar

1- häälsed harjutused, kaanonid. Meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, varieerimine).

4. Diktaat

Suuline ja kirjalik mälu- ja rütmidiktaat. Pikkus 2-4 takti.

5. Teooria

Tempo ja dünaamika mõiste (f ja p)

Ritenuto ja fermaat

2.klass

Eesmärk: molli kolm kuju - loomulik, harmooniline, meloodiline. Tutvumine intervallidega.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt

Punkt noodi järel. Rütmid TI-TI-RI; TI-RI-TI, TAI-RI

Taktimõõt 4/4 ja taktiviipamine selles taktimõõdus

2. Helistikud

Kahe märgiga duurid ja mollid.

Molli 3 kuju: loomulik, harmooniline, meloodiline.

Heliredeli ehitus. Püsivad ja püsimatud ehk ebapüsivad astmed. Püsimatute astmete

lahendamine püsivatesse astmetesse. Lahendamise mõiste.

Tutvumine põhiasmetega (I, IV, V) kolmkõladega. Transponeerimine ja improvisatsioon.

3. Intervallid

Tutvumine lihtsamate intervallidega.

4. Diktaat

Lihtne suuline ja kirjalik diktaat duuris ja mollis (4-8 takti).

Rütmidiktaat kuni 4 takti.

3.klass

Eesmärk: Lihtintervallid- jätkuvad. Akordiõpetus.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt.

3/8 taktimõõt. Grupeerimine. Taktiviipamine.

Rütmid TA-I-TI, kaheksandiknoot ja paus.

2. Helistikud.

Kolme märgiga duurid ja mollid. Mõiste: samanimelised helistikud.

Toonika kolmkõla pöörded: T, T6, T64: mollis t, t6, t64.

Kolmkõla helide nimetused; priim, terts, kvint.

Põhikolmkõlad pööretega, ehitamine ja laulmine duuris ja mollis.

3. Intervallid.

kõik lihtintervallid.

Intervallide suurus toonides. Intervallide ehitamine antud noodist üles ja alla.

Intervallide kuuldeline äratundmine.

4. Diktaat.

Suuline ja kirjalik diktaat (4-8 takti). Rütmidiktaat kuni 4 takti.

4.klass

Eesmärk: Akordide ehitamine ja laulmine duuris ning mollis, põhikolmkõlad pööretega, D7

lahendusega. Eeltakt. Bassivõti.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt

Taktimõõt 3/8. Rütmi grupid kuueteistkümnendiknootidega.

Taktimõõt 6/8 ja viipamise skeem. Triooll ja sünkkoop TI-TA-TI

2. Helistikud

Nelja märgiga duurid ja kolme märgiga mollid.

3. Intervallid

Lihtintervallide kordamine.

(<2 harmoonilises mollis)

4. Akordid

Dominantseptakord D7 lahendusega duuris ja mollis.

5. Diktaat

Diktaat duuris ja mollis 8 takti. Rütmidiktaat 4 takti.

Noorema astme lõpueksam

Eksami nõuded:

Kuni kahe võtmemärgiga helistikud.

Kirjalik osa:

1. 8-taktiline diktaat 2/4 või $\frac{3}{4}$ taktimõõdus (1. ja 2. ning 5. ja 6. takt korduvad)
2. 4-taktiline rütmidiktaat 2/4 või $\frac{3}{4}$ taktimõõdus
3. Kuuldeline analüüs: lihtintervallid, kolmkõla ja pöörded, D7 lahendusega, laadi tundmine (loomulik, harmooniline, meloodiline moll; duur).
4. Intervalli ehitamine antud noodist, intervalli määramine, põhikolmkõlade ja toonika kolmkõla pöörete ehitamine, akordi ja helistiku määramine, heliredeli ehitamine

Suuline osa:

1. Heliredeli, toonika kolmkõla ja pöörete laulmine
2. Põhikolmkõlade ja D7 laulmine koos lahendusega
3. Uue või õpitud harjutuse laulmine (kõigis õpitud helistikes), pilet loositakse

Vanem aste (5.-7.klass)

Õpisisu klassiti:

5.klass

Eesmärk: Suurendatud ja vähendatud intervallid. Muusikaline terminoloogia.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt.

6/8 taktimõõt. Rütmi grupid kuueteistkümnendiknootidega. Grupeerimine. Sünkoop, triool. Pidekaare lihtsamad variandid.

2. Helistikud.

Viie märgiga duurid ja mollid.

3. Intervallid.

Lihtintervallide ehitamine ja laulmine antud noodist üles ja alla.

Intervallide järgnevuste laulmine ja kuulamine.

Suurendatud ja vähendatud intervallid lahendustega duuris ja harmoonilises mollis. <4 IV astmelt lahendusega v.6 duuris, s.6 mollis, >5 VII astmelt lahendusega s.3 duuris, v.3 mollis. Harmoonilises mollis <2 VI astmelt lahendusega p.4, >7 VII astmelt lahendusega p.5.

4. Akordid.

Dominantseptakordi pöörded duuris ja mollis:

6.klass

Eesmärk: Dominantseptakordi pöörded duuris ja mollis. Harmooniline duur. Tutvumine neljahäälsete järgnevustega.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt.

Pidekaarega rütmid

6/8 taktimõõdus punkteeritud rütmid.

2. Helistikud.

Kuue märgiga duurid ja mollid. Harmooniline duur.

Kromaatiline duur heliredel.

(Mõisted: kaldumine ja modulatsioon)

3. Intervallid.

Harmoonilises duuris <2 VI astmelt lahendusega p.4; >7 VII astmelt lahendusega p.5. Ehitamine ja laulmine.

4. Akordid.

Dominantseptakordi pöörded lahendusega duuris ja mollis.

Neljahäälsete harmooniliste järgnevuste (4 takti) kuulamine. VII7

ja >VII7 ehitamine ja lahendamine duuris ja mollis.

5. Diktaat.

(Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega).

7.klass

Eesmärk: Intervallid ja akordid. Ehitamine, kuulamine, laulmine.

Teemad:

1. Rütm ja taktimõõt.

Lihtsad süngoobid ja pidekaarega rütmid.

Vahelduv taktimõõt.

2. Laadid.

Kuni kuue märgiga duurid ja mollid.

Kaldumine ja modulatsioon. I järgu sugulushelistikud.

(Pentatoonika. Diatoonilised laadid. Kromaatiline duur ja moll. Ehitamine ja laulmine).

3. Intervallid. Kõikide läbivõetud intervallide kordamine.

4. Akordid.

VII7 põhikujus lahendusega duuris, >VII7 põhikujus lahendusega mollis.

Tutvumine akordimärkidega.

Neljahäälised harmoonilised järgnevused.

(Kadentsid: lihtkadentsid - autentne (I V I) ja plagaalne (I IV I); liitkadentsi esimene (I IV V I) ja teine kuju (I IV K64 V I).)

5. Diktaat.

Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega.

Vanema astme lõpueksam.

Kuni 4 võtmemärgiga helistikud.

Kirjalik osa:

1. Diktaat 8 takti (kirjutamise aeg maksimaalselt 30 minutit, mängitakse kuni 8+1 korda)
2. Akordide ja intervallide määramine (kuulamine), 10 küsimust
3. Intervallide ja akordide ehitamine ja määramine;
4. Paralleelhelistiku ning võtmemärkide määramine;
5. Rütmidiktaat 4 takti, koputada kuni 5 korda

Suuline osa (vastavalt piletile):

1. Heliredelite laulmine lisadega: duur või harmooniline või meloodiline moll; põhikolmkõlad pööretega, dominantseptakord pööretega, juhtseptakord (põhikujus).
2. Harjutuse laulmine

LISA-AASTA

Eesmärgid: õpitud helistike, intervallide ja akordide kordamine. II7 pööretega, VII7 ja >VII7 pööretega. Duuri ja harmoonilise molli täielik funktsionaalne süsteem.

- keerukamad sünteesid ja pidekaared
- sega- ja vahelduv taktimõõt
- duur ja moll helistikud kuni seitsme märgini.
- II7 pööretega
- kõrvalastmete kolmkõlad, II6
- katkestatud kadents
- kaldumine ja modulatsioon, I järgu sugulushelistikud
- kromaatileine duur ja moll
- diatoonilised laadid, pentatoonika duuris ja mollis.
- harmoonilises duuris >5 II astmelt lahendusega v.3
- harmoonilises duuris >II→I6 ja <VI→I64 - liitintervallid
- noodist laulmine ja diktaat
- kromaatilised helid, kaldumine, modulatsioon
- 2- häälna diktaat

MUUSIKALOO AINEKAVA

Eesmärk

Toetada muusikakoolis õppija igakülgset arengut.

Anda teadmisi muusikakunsti arengust erinevates maades läbi ajastute ja stiilide.

Tutvustada erinevaid instrumente, muusika esitamise koosseise, muusikavorme läbi ajastute, heliloojate ja stiilide.

Tutvustada eri ajastute heliloojaid nende loominguga kaudu.

Äratada huvi kaasaegsete muusika- ja kultuurisündmuste vastu.

Õpitegevused:

Muusika kuulamine;

Arutelu;

Seminarid;

Ainekava aluseks on üleriigiline raamõppekava (1996)

Õpiväljundid

- Õpilane oskab iseloomustada muusikat muusikaliste väljendusvahendite abil.
- Õpilane on tutvunud Vana-Kreeka muusikateooria alustega ning oskab luua seoseid tänapäeva muusikateooriaga
- Õpilane oskab iseloomustada erinevaid ajastuid ning neid omavahel võrrelda
- Õpilane oskab iseloomustada keskaja muusikakultuuri
- Õpilane oskab iseloomustada renessanssajastu muusikat
- Õpilane oskab iseloomustada barokiajastu muusikat; teab tähtsamaid heliloojaid ning nende olulisemaid teoseid.
- Õpilane oskab iseloomustada klassitsistlikku muusikat, kirjeldada ajastule iseloomulikke olulisemaid muusikažanre, teab Viini klassikuid ning iseloomustab nende loomingut ja tunneb nende tuntumaid teoseid
- Õpilane oskab iseloomustada romantismiajastu muusikat, teab olulisemaid muusikažanre ning tähtsamaid heliloojaid ja on tutvunud nende loominguga.
- Õpilane oskab iseloomustada 19. sajandi II poole ning 20. ja 21. sajandi muusikat, teab tähtsamaid heliloojaid ja mõjukamaid heliteoseid.
- Õpilane oskab selgitada rütmimuusika mõistet ja selle olemust; kirjeldab rütmimuusika teket ja arengut; tunneb olulisemaid stiile ja mõjukamaid esitajaid ning muusikapalu.
- Õpilane oskab kirjeldada rütmimuusika arengut Eestis ning tunneb tähtsamaid muusikuid ning muusikapalu.

Õpiväljunditest lähtuvalt valib õpetaja teema, koostab tunnikava aines ja arvestab õpilaste huvisid .

ÕPIVÄLJUNDITE HINDAMINE

- Kodutöö
- Kontserdiaruanne
- Kuulamisseminar
- Referaat
- Hinnatakse vastavalt hindamisjuhendile

Noorema astme ainekava

III ja IV klass

Sissejuhatav teema. Muusikaloo sisu. Muusikaline heli, selle omadused. Muusika väljendusvahendid: meloodia, harmoonia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, register, faktuur. Muusikapala analüüs muusika väljendusvahendite põhjal.

Eesti rahvamuusika. Rahvalaulud. Rahvapillid ja pillilood. Rahvatantsud.

Vokaalmuusika. Häälerühmad. Soololaul. Ansamblid. Koorid, nende koosseis.

Instrumentaalmuusika. Pillide ajalugu. Sümfooniaorkestri pillid pillirühmade kaupa. Pillid, mida tavaliselt sümfooniaorkestri põhikoosseisus ei esine. Instrumentaalansamblid ja – orkestrid.

Instrumentaalmuusika lühizanrid. Etüüd, nokturn, marss, prelüüd jm.

Tantsud. Ajaloolised tantsud. Tantsusüit. Peotantsud. Karakteritantsud. Ballett.

Lavamuusika. Muusika sõnalavastuses. Ooper. Rock-ooper. Operett. Muusikal.

/Kirikumuusika. Missa, reekviem, oratoorium, passioon, kantaat./

Helitööde ülesehitus, muusikaline vorm. Kahe- ja kolmeosaline vorm. Liht- ja liitvorm.

Variatsioonid. Rondo. Sonaadivorm.

Programmline muusika.

C.Saint-Saëns “Loomade karneval”

S.Prokofjev “Petja ja hunt”

B.Britten „Orkestrijuh”

E.Grieg “Peer Gynt”

M.Mussorgski “Pildid näituselt”

P.Tšaikovski “Aastaajad” („Neli heldet haldjat”) – pillide kinnistamine

P.Tšaikovski „Laste album” („Võluvitsa vägi”) – muusikateose vormi analüüsi kinnistamine

/A.Vivaldi “Aastaajad”/

Vanema astme ainekava

V klass

Sissejuhatav teema. Vanaaja muusika. Antiikkultuur.

Keskaeg. Romaani ja gooti stiil. Gregooriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum, motett. Rüütllaul.

Renessanss. Ajastu üldisloomustus, võrdlus keskajaga. Uued ilmalikud laulužanrid: madrigal, ballata. Francesco Landino. Madalmaade koolkond, selle tähtsus polüfoonilise muusika arengus. Tähtsamad esindajad. Renessansi ajastul kasutatud pillid.

Barokk. Ajastu üldisloomustus, võrdlus renessansiga. Muusika iseloomustus, tähtsamad žanrid. Barokkooper. Tuntumad heliloojad maade kaupa.

J.S.Bach. Inventsioonid, prelüüdid, fuugad. Orel- ja orkestriteosed. Vokaalmuusika.

Klassitsism. Ajastu üldisloomustus, võrdlus barokiga. Uued žanrid. Sonaadivorm, sonaaditsükkel. Sümfoonia mõiste ja ülesehitus. Viini klassikaline koolkond.

J.Haydn. Klaverilooming. Sümfooniline looming. Instrumentaalkontsert.

W.A.Mozart. Klaverilooming. Sümfooniline looming. Ülevaade ooperiloomingust. "Reekviem".

L.van Beethoven. Helikeele erinevus võrreldes Haydni ja Mozarti loominguga. Klaverilooming. Sümfooniline looming.

VI klass

Romantism. Romantismi põhijooned kõikides kunstiliikides. F.Schubert. F.Chopin. /R. Schumann, F.Liszt, H.Berlioz. jt /

Põhjamaade rahvusromantism. E.Grieg, J.Sibelius, /H.Alfen, C.Nielsen. /

Vene romantikud. M.Glinka tähtsus Vene klassikalise muusika rajajana.

"Võimas Rühm". A.Borodin, M.Mussorgski, N.Rimski-Korsakov.

P.Tšaikovski. Klaveriteosed. Sümfooniline looming. Balletimuusika. / S.Rahmaninov, A.Skrjabin. /

20.saj. uued suunad muusikas. Hilisromantism. G.Mahler, R.Strauss.

Impressionism, ekspressionism. C.Debussy, M.Ravel, A.Schönberg.

Neoklassitsism. C.Orff, I.Stravinski.

20.saj. esimese poole muusika USA-s, Venemaal. G.Gershwin, S.Prokofjev, D.Šostakovič.

20.saj. teise poole muusika. Avangardism, minimalism, postmodernism. J.Cage, P.Boulez, P.Glass, S.Reich, A.Schnittke jt.

VII klass

Sissejuhatav teema Eesti muusikasse. Eesti professionaalset muusikakultuuri mõjutanud tegurid. Vanem ja uuem rahvalaul.

Eesti rahvuslik ärkamisaeg 19.saj. II poolel. Laulu- ja mänguseltsid, nende osatähtsus koorilaulu arengus. J.W.Jannseni tegevus. Esimesed üldlaulupeod.

Rahvusliku heliloomingu rajajad. A.Kunileid, A.Thomson, Fr.Saebelmann, K.A.Hermann.

Esimesed professionaalsed heliloojad. J.Kappel, M.Härma, K.Türnpu.

Aleksander Läte. Tähtsus sümfoonilise muusika arengus. Muusikaline tegevus.

Rudolf Tobias. Artur Kapp. Esimesed kompositsioonilase eriharidusega heliloojad. Tähtsus sümfoonilise muusika arengus. Esimesed oratooriumid.

Mart Saar. Cyrillus Kreek. Rahvusliku koorilaulu areng. Rahvaviiside arendusvõtted. M.Saare klaveripalad ja soololaulud. Vaimulikud rahvaviisid C.Kreegi loomingus. "Eesti reekviem".

Ülevaade eesti ooperist ja balletist. E.Aav, E.Tubin jt.

Heino Eller. Põhjamaise helikeele taotlused instrumentaalmuusikas.

Veljo Tormis. Rahvamuusika kasutamine muusikas. Folkloorne ja mittefolkloorne koorilooming.

Uute muusikaväljendusvahendite areng 20.saj. II poole muusikas. E.Tamberg, J.Rääts, L.Sumera, R.Kangro, E.-S.Tüür, U.Sisask jt.

Arvo Pärt. Erinevad stiilid loomingus (neoklassitsism, avangardism, minimalism).

Noored Eesti heliloojad. H.Tulve, M.-M.Lill, T.Kõrvits, T.Steiner, T.Kozlova jt.

KOOSMÄNGU AINEKAVA

(KLAHVPIILLID, KEELPIILLID, PUHKPIILLID, LÖÖKPIILLID, RAHVAPIILLID, SAATEKLASS, SAATE KUJUNDAMINE, LAUL, ANSAMBLID, ORKESTRID)

Maht tundides: 1 tund nädalas

Õppetöö eesmärk:

- arendab õpilase silmaringi;
- saab kasutada kõike põhipillitundides õpitut;
- aitab kaasa erialalisele arengule;
- pakub õpilastele rõõmu koosmusitseerimisest;
- ühiste huvidega eakaaslastega koos tegutsemine annab hea impulsi pilliõppimiseks;
- annab kogemuse osaleda muusikalises meeskonnatöös;
- arendab õpilaste muusikalist kuulmist, rütmitaju, rütmitunnetust;
- koosmäng aitab arendada dünaamikat, häälestust ja rütmilist koospüsimist ;
- arendab tähelepanu jagamist – oma partiid mängides tuleb samaaegselt kuulata ka teisi;
- õpilase loovuse ja improvisatsioonioskuse arendamine;
- aitab kasvatada tulevase muusikasõpru ja kontserdipublikut;
- lihtsama vormianalüüsi omandamine.

Õppetöö sisu:

Koosmäng üht või erinevat liiki pillidega;

Noodilugemise oskuse ja stiilitunnetuse arendamine; Repertuaar valitakse vastavalt õpilaste tehnilisele tasemele. Alustatakse lihtsamatest paladest liikudes järjest nõudlikuma kava poole, järgides õpilaste individuaalset ja muusikalist arengut.

Igal õppeaastal mängida 4-5 erineva karakteriga pala, millest vähemalt 2 pala poolaastas esitada kontsertidel.

Õppeaine lõpphindamine

Hindamine toimub 5-pallisüsteemis. Kokkuvõttev hindamine poolaasta lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul.

LISAAINE AINEKAVA

Lisaaine kuulub valikuliste õppeainete hulka ning selle õppimine sõltub eelkõige õpilase soovist ning kooli võimalustest.

Lisaainena on võimalik õppida kõiki kooli õppekavas nimetatud instrumente ja muusikalisi õppeaineid.

Lisaaine õppimisega saab üldjuhul alustada muusikakooli kolmandal õppeaastal ning jätkata kõikides vanuseastmetes kuni muusikakooli lõpetamiseni.

Maht tundides on 1 tund nädalas.

Õppetöö eesmärgid

- Laiendab muusikalist silmaringi ning süvendab huvi muusika vastu;
- arendab noodilugemisoskust ning oma muusikalisi võimeid;
- saab esinemiskogemusi